Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum XIII

urn:nbn:de:bsz:31-41582

Visual Library

Sb post facto fiat gaudentem audit etiam ingenium quia secundum aplm omnia que arguuntur a luce maifestantur Oratio

Domine ihu xpe rex meus et deus meus qui me creasti et redemisti et insuper ad me regendum non solum precepta dedisti sed et consilia addidisti regimi queso in me constitue et me rege Illa bonitas et caritas tua que te coegit ad creandum et redimendum ipa et nunc cogat ad regendum Quid enim prodesset quod composuit et refecit bonitas et caritas tua si non me regat dextera tua Rege ergo me domine et regna in me te rectore te duce ualeam non solum que precipis sed et ea que consulis letus adimplere amen

De difficultate et impossibilitate intrandi diuitem in regnum celorum et de primo relinquentium omnia et sequentium xpm viii capitulum

Videns autem ihus iuuenem tristem factum ex paupertatis persuasione et abisse occasione huius habentis diuicias ingreditur sermonem de cauiaro sub diuitis nomine et ut discipulos confirmet in assumpta perfectione nec eis graue sit quod relictis omnibus secuti sunt xpm ostendit quomodo diuicie faciunt difficultatem ad perfectorum et regnum consequendum dicens Amen dico uobis quia diues difficile intrabit in regnum celorum quod scilicet est pauperum Non dicit impossibile sed difficile quia difficile est diuicias possidere et non teneri nimis earum amore quia ut dicit aug. bona terrena diliguntur arcius adepta quam concupita aliud est enim nolle incorporare que desunt aliud iam incorporata diuellere Illa enim uelud extranea iam repudiantur ista uelud membra presciduntur Et ut dicit Criso. Appositio diuiciarum maiorem apponit flammam et uehementior fit cupido ubi ergo difficile ponitur non impossibilitas pretenditur sed raritas demonstratur difficile enim diuicie habite contempnuntur et uix aliquis res secularis sine secularibus uiciis assequitur. Hec enim sunt spine et tribuli qui suffocauerunt semen dei Quare tutius est nec habere nec amare diuicias quia ut ait beda Qui h multiplicandis diuitiis incumbunt alterius uite gaudia querere contempnunt ubi iecto. Superflua est cura de rebus corruptibilibus que cum angustia produnt adepte paruo tempore subsistunt subsistentes sollicitudinem ingerunt recedentes dolorem faciunt et quod peius est ingressum regni frequenter impediunt Deinde quod possibile h ostendit et quomodo diuicie faciunt impossibilitatem ad consequendum perfectorum et regnum celorum dicens. Facilius est camelum per foramen acus transire quam diuitem scilicet inordinate diuicias amantem intrare in regnum celorum scilicet portam angustam et artam Verbum terribile diuitibus quorum nulla bona sunt in celo. sicut pauperum nulla bona sunt in mundo Unde amb. Nam ideo nudi accedimus ad lauacrum ut nudi ad celi ianuam properemus Quam autem incongruum et absurdum est ut quem mater nudum genuit nudum suscepit ecclesia diues intrare uelit in celum hec amb. ubi attende quod quando quis uult habere diuicias et non quidem in eis confidendo uel finem et spem constituendo sed tamen utendo eis afficitur et cum amore circa deum eas possidet ita quod a perfecto amore dei et libera sequela xpi aliqualiter impeditur sic difficile regnum celorum ingreditur Sed quando quis confidit in diuiciis et in ipsis finem et spem constituit ut inde superbiat et lasciuiat retinens eas cupide et inordinate cum amore supra deum nec ad egenos manus extendens sic impossibile est eum intrare in regnum celorum Unde quod dicit difficile respectu diui-

tis primo modo dicit impoſſibile reſpectu di-
uitis. ſecundo modo Quomodo ergo plurimi diui-
tes regnum dei intrauerunt niſi quia deo in-
ſpirante pro nichilo diuicias habuerunt.
Nunquam dauid in diuicijs confidebat qui de
ſe ipſo canens ait ego uero egenus ſum et
pauper alios quoque hortatur dicens diuicie ſi
affluant nolite cor apponere Unde auguſtinus
diuitem ergo hic appellat cupidum rerum
temporalium et de talibus ſuperbientem hijs di-
uitibus contrarij ſunt pauperes ſpiritu
quorum eſt regnum celorum hec aug(uſtinus) Aliud eſt
diuicias habere aliud eſt amare Multi habent
et non amant Multi non habent et amant
Item alij habent et amant alij nec habere
nec amare ſe gaudent qui ultimi tuciores
ſunt et cum apoſtolo dicere poſſunt michi mundus
crucifixus eſt et ego mundo Unde quidam
philoſophus ait licet me diuicias eſſe pauperem nec
maior eſt ille qui ſic utitur fictilibus ſicut
argento nec minor ille qui ſic argento ſicut
fictilibus utitur uel facilius hic minus ſigni-
ficat poſitiuo ſui contrarij id eſt minus difficile
eſt quia minus impoſſibile eſt Poteſt enim
deus facere ut tranſeat camelus per foramen
acus nullo obſtante auaricia uero qui hic nomine
diuitis intelligitur ponere in gloriam et ſi poteſt
de peccato non tamen de iuſticia que clamat
Oportet enim auarum amorem opum dilicere
ſi volt ad uitam intrare Vel camelus non poteſt
intrare foramen acus niſi diuidatur per mul-
tas partes minutas quod eſt facilius quam di-
uitem in diuitijs confidentem et per amorem
eis inherentem intrare in regnum celorum quia
illud eſt aliquo modo poſſibile iſtud impoſſibile
Velut dicitur quedam porta erat ierl(uſale)m que di-
cebatur acus per cuius foramen non niſi
depoſito onere et flexis genibus poterat in-
trare camelus ſic nec diues per uiam artam
poteſt intrare in regnum celorum niſi depoſitis

diuicijs uel per abiectionem eas velmgdo uel ſa-
ltem per ſubiectionem eas non amando Vel per
camelum cuius uicium et ſingulare officium
eſt onera portare hij intelliguntur qui pec-
catorum pondere pregrauantur facilius eſt
ergo camelum id eſt aliquem ualde peccatorem tranſ-
ire per foramen acus id eſt per artam et angu-
ſtam uiam que ducit ad uitam quam diuitem cu-
pidum intrare in regnum celorum quia ille
facilius a peccatis quam iſte a diuiciarum ſpe ſepa-
rari poteſt Quod autem nomine diuitis auarorum
ſignificatio ſit hinc patet quia diſcipuli inopes
et pauperes hec audientes et iam hominibus
compacientes affectuque caritatis ſalutem illorum
zelantes querunt admirando dicentes Quis
ergo poterit ſaluus eſſe cum pene omnes
cupiant diuites fieri Intellexerunt enim ſecundum
auguſtinum Omnes qui diuicias cupiunt uel amant
etiam ſi non habeant uel adipiſci nequeant
in diuitum numero deputari et ſic multi ſunt
diuites et ita plures ſaluari poſſent ſi de
poſſeſſionibus opum dixiſſet hoc autem dicebat
quia pauci ſunt qui diuicias non diligant
uel non appetant Ihesus autem aſpiciens illos o-
culo modeſto et manſueto clemencia ſua
ſeueritatem ſine [illegible] temperat ac timidam
eorum mentem mitigat et eos conſolans
ait Apud homines quorum ſcilicet eſt per ſe ca-
dere non per ſe reſurgere hoc impoſſibile eſt
ut per ſe a ſuis cupiditatibus conuertantur
et ſaluentur quia non poſſunt ad hoc attin-
gere ex uirtute propria ſed ſolum ex gratia diuina
apud deum autem omnia ſunt poſſibilia
qui per gratiam poteſt affectum a diuicijs ſeparare
et hominem a cupiditate terrenorum ad cari-
tatem celeſtium conuertere Unde non eſt hoc
ſic intelligendum quod diues cum ſua cupi-
ditate et ſuperbia in regnum dei ſit intro-
iturus ſed poſſibile eſt deo ut a cupiditate
et ſuperbia ad caritatem et humilitatem conuertat

Et ſic intret Compoſitam deus no facit diuiſam ſicut ubi Criſo. Neqȝ eni l'z ideo dicat ut reſupinus iaceas et ſicut ab in poſſibilibus abſtineas ſz ut magnitudine iuſticie conſiderans inſilias deum rogans

Fugiamus ergo peſſimaz auariciaz que nos hic affligit Nos qȝ intrare in regnū celorum et ſaluari non permittit. Unde Criſo. Quid igit' tota mente audi diuicijs in hiamus q̄n quidem nos iſte in celum eue here non p̄nt Rege celorum inclamante nob atqȝ dicente quia difficile ſit nos cū diui cijs illius diuine habitacionis intrare ueſtibu lum non impendimus omnia Et qua nā hoc iniquis tāe po'e eſt Si ſz aliu .i. cele ſtis regni amorem intra tuū pectus inclu ſeris Qui em̄ concupiſcit illius regni glo riaz facile irridebit auariciaz Qui ſemel xp̄i ſuius effcus eſt non erit mamone ſub ditus ēte e regiōe ſit dns Itaqȝ ſoluamus aliqn hos peſſimos artiſſimos qȝ nodos. ſi em̄ inſ̄les materias non uincim' q̄admo dū incorporeas poſſum' ſupare uirtutes Hec igit' intelligentes fugiamus morbū hūc omnino letalem et ueneratiſſimos auaricie morſus caueamus hec Criſo. Et quia dominus dixerat iuueni q̄ oīa relinqueret ſi perfectus eē uellet Petrus p̄ ſe et alijs aplis r̄ſpondens ait Ecce nos r̄liquimus omnia Et quia non ſufficit tm̄ relinquere ingit quod pfc̄m eſt et ſecuti ſumus te. ſequi em̄ xp̄m eſt fidei dilc̄oe et deuocōe xp̄m imitari Ille mq̄ diues nō omia dimitte nec ſequi te uoluit cui ea az q̄d r̄ſpondeis audiuim'. de nobis aut quid dicas qui et oīa r̄liqm' et omnibus omnino poſtpoitis te ſecuti ſumus Igit' fecimus quod iuſſiſti illi quid igit' erit nob et q̄ dabis p̄mij Adoleſcenti ſua porcio ma neat mundus ſcire cupio q̄ ſit porcio nr̄a deus Illa em̄ oīa r̄liquerat petrus de q̄ bus dcm̄ eſt. uanitas uanitatū et omnia

uanitas illa aute omnia retinuerat de q̄bus dictum eſt Deus eſt omnia in omnibus licz petrus non omnia ymmo ualde pauca ha buerit tamē oīa reliq̄ quia nichil ſibi re tinuit et uoluntatem habendi que capax om̄ uolitorum eſt dimiſit Nemo em̄ omnia habere p̄t uelle aut p̄t quia uoluntas etiā impoſſibiliū eſt licet ergo eēt pauper in actu tamē habebat multa in potencia et quia per paup̄tate uolūtariā nō ſolū r̄li quit' poſſeſſa in actu ſz et poſſibilitas ac quirendi et poſſidendi alia et iſta poſſibi litas aliquo mō ſe extendit ad oīa ideo conuenient' petrus dix' q̄ oīa r̄liq̄ quia oīa cupiditate dimiſit Non aut adiactanciaz ſz ueritate et ad nr̄az inſtructōz loquit' pe trus ut det fiduciaz pauperibus ne ſolos diuites qui diuicias p̄nt r̄linquē eſtimet ad perfcōis grāz puenire p̄nt nempe per uenire et pauperes qui que habent ſalte animū et affc̄m habendi r̄linquūt maius quidem eſt h̄ndi uoluntatem q̄ ip̄m h̄re derelinquē Nam ut ait auguſt'. multis mor tuus eſt mūdus ip̄i tamē uaſſim mūdo mortui non ſunt bona em̄ ſcli diliḡt et tn̄ ipa que diligunt minime oſcquīt' Item dicit hoc petrus ut diuitū ſuperbiā r̄p̄mat ne qui pl'es diuicias r̄liquerunt ſuaz humilitatem deſerant et paup̄es cōtemp nant ac ceteris pfc̄tores ſe dicant Non em̄ q̄ plura reliq̄ ſz qui maioris dilc̄ōis affc̄u re liq̄it omnia xp̄m ſequit' pfc̄tior dicēdus ē Unde putandum q̄ petrus magis cōfidens de animo et affc̄u ſuo q̄ de quantitate ip̄arum rerum derelictarū fiducialit' et cōfident' ait Ecce nos r̄liqm' oīa Unde Oriḡ. Et ſi em̄ minima cum fratre reliq̄ ſz non minima ſunt eſtimata apud deū conſiderantem quoniā ex tanta plenitudine dilc̄ōis illa minima r̄lique runt ut etiaz ſi multas habuiſſent poſ ſeſſiones oīa r̄liquiſſent Item dicit hoc petrus non tantū pro ſe ſz et pro omnibus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

qui sua relinquerent ut pro omnibus interrogans quid ergo erit nobis audito primo omne allicit ad perfectionem et xpi sequelam Unde bidit symon petrus ad ihesum Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te ls. nempe sunt verba que et contemptum mundi in universo mundo et voluntariam persuasere hominibus paupertatem Hec sunt que monachis claustra replent deserta anachoretis Hec inquam sunt verba que egiptum spoliant et optima queque eius vasa diripiunt hic sermo vivus et efficax convertens animas felici emulatione sanctitatis et veritatis promissione fideli Omnia sane dixerim non tantum possessiones sed etiam cupiditates et eas magis plus enim mundi contemptus quam renuntiatio valet Et hic fugiendarum causa diviciarum precipua est quia aut vix aut numquam sine amore valeant possideri limosa siquidem et glutinosa nimis non in exterior verum etiam interior substantia nostra videtur et facile cor humanum omnibus que frequentat adheret Age ergo qui relinquere omnia disponis te quoque inter relinquenda numerare memento ymmo vero maxime et principaliter abnega temetipsum. pone gravissimam sarcinam pone illa quinque non hominum plane iuga sed boum que tibi insipienter emisti Aliquin sequi sponsum et venire ad nuptias spirituales qui uxorem habet prorsus et oppressus corporis sensualitate non poteris ¶ Et respondens dominus tangit triplex premium quod consecuntur relinquentes omnia et sequentes xpm et per eandem viam ambulantes Secundum premium est quia cum domino iudicabunt Unde dicit Anselmus .i. fidelis dico vobis quibuscumque fidelibus quod vos qui dimissis omnibus terrenis secuti estis me imitatores vivendi in generatione .i. in iudicio tempore regenerationis generis humani Due enim sunt regenerationes prima animarum ex aqua et spiritu in baptismo secunda corporum in generali resurrectione que quidem resurrectio dicitur regeneratio vel secunda generatio quia terminatur ad eternam

acceptum secundario cum sederit filius hominis ad iudicandum mundum quia sicut in forma hominis iudicatus fuit ita in forma humana iudicabit in sede maiestatis sue manifestam potenciam ostendendo qui in primo adventu sedit in sede humilitatis latendo et maiestatem occultando sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israhel In duodecim apostolis universitatis significatur iudicantium scilicet perfectorum qui propter evangelium omnia sua dimiserant et secuti sunt dominum in duodecim tribubus universitatis iudicandorum bonorum et malorum ubi gregorius Felix paupertas voluntaria relinquentium omnia et sequentium te domine ihesu felix plane que tam secures vero gloriosos facit in illo singulari fragore te elementorum in illo tremendo examine meritorum in illo tanto discrimine iudiciorum ls. gregorius ¶ Et sciendum quod multiplex est iudicium Est enim iudicium principalis auctoritatis quo iudicabit tota trinitas Est iudicium promulgationis quo iudicabit xpc homo sententiam proferens Est iudicium assessorie dignitatis quo iudicabunt sancti et perfecti in loco eminenciori sedentes sicut assessores iudicis iudicabunt vero non dando vocem sed assensum non auctoritate sed assessoria dignitate quia enim communem statum iustorum transcenderunt vivendo servantes non solum precepta que sunt necessitatis sed etiam consilia que sunt supererogationis ideo specialem honorem habebunt in iudicio Unde beda Iusta pensus et digna retributio ut qui pro xpi amore omnem mundi gloriam contempserunt ei associentur in iudicio ac velud assessores iudicii mundane conversationis assistant et qui ab eius amore nulla in hoc mundo poterunt tractione divelli illuc cum xpo perveniant usque ad fastigium iudiciarie potestatis ls. beda Est etiam comparationis quo minus mali iudicabunt magis malos ut ninivite surgent in iudicio etc. Est et iudicium approbationis quo omnes electi quorum exemplo ceteri dampnabuntur

iudicab-tur quia | nuc iudicis approba-
bunt et laudabūt Est et iudiciū retribu-
tionis quo iudicabūtur omēs et boni et mali
Est et iudiciū discussionis quo iudicati sunt
infideles qui eni non credit iam iudicatus
Cum ergo nunc vident scabella suppedū
et sedes tunc erunt iudices eoꝝ ꝛ sedentes
Quod bñ intuens ꝓpheta ait quia illic
sederunt sedes in iudicio Tunc eni erunt p[i]
nouissimi et nouissimi p̄mi Quia illi
qui sunt hic p̄mi in honore alios iudicā-
tes iniuste tunc erunt nouissimi et infe-
riores ac iudicio alioꝝ subiecti et ꝯ̄trario qui
sunt hic nouissimi et despecti tunc erunt
p̄mi et iudicis assessores et hec est mutatio
dextre excelsi vnde bern· Iudicet nunc et
ꝑiudicent superbie filij cū rege suo qui sibi
latera aquilonis elegit exaltent et eleuēt
sicut cedrus libani transiuit et ecce nō erunt
Opprimant nūc quos possunt blasphement
congregent maledicta uiciant sup uos· op-
probria exprobrancium xpo qm̄ merces urā
copiosa est in celis h[ec] bern· ¶ Secundum
p̄miū est quia centuplū accipiet in h[oc] tpre
Vnde dicit Et omnis qui reliquerit domū
s[cilicet] ꝓpriam uel fratres aut sorores aut pa-
trem aut m̄rem aut uxorē aut filios i· pro-
pinquos aut agros i· possessiōz terrenaz ubi tā-
git abdicationis actū quātū ad tria s[cilicet] quātū
ad ꝓpriam h[ab]itacōz que intelligitur p domum
quātum ad carnalem cognacōz que intelligitur
per consanguineos siue ꝓpinquos quātū ad
tp̄alem possessiōz que intelligitur p agros et p[er]
ordo quia difficilius est relinquere ꝓpriā domi
nacōz quam cognacōz et cognacōz quā possessiōz
excelsiorem ꝓpter me et amorem meū seu ꝓpter
nomē meū dilatādū et ꝓpter euangeliū i·
doctrinā meā p̄dicandā uel obseruandā nō
ꝓpter uanitatem mundi sicut ypocrite et phari-
sei non ꝓpter lucrum ut ambiciosi sperantes
ꝓmoueri centuplum accipiet in h[oc] tpre hoc
centuplum sp̄ualiū reꝝ est uz uirtutū et

consolationū internaꝝ quas per experienciā
cognoscimus magis quam p doctrinā Cum enim
aīa gustat odorem paupertatis castitatis vi-
torem paciē ceteraꝝ quoque uirtutū saporem et
in eis delectatur nōme centuplum tibi recepis-
se uidetur Et si ulterius ascendat ut uisita-
cionem sponsi recipiat eius quoque p̄ncia glorie(t)
nōme tunc recipit plus quam millecuplū omni q[uod]
pro eo dimisit Vnde bern· Nemo sane men-
tis ampliorem esse in uicijs credat quam in uirtu-
tibus delectacioꝝ Et itera aīn nō omnia possi-
det cui omnia cooperantur in bonū An nō cen-
tuplum h[ab]et omi qui impletur sp̄ū s[an]c[t]o qui x[ristu]m
habz in pectore Nisi q[uod] longe plus quam centuplū
est uisitacō paclita sp̄us et p̄ncia xpi Et iterū·
Centuplum est adopcio filioꝝ p̄micie sp̄us
delicie caritatis gloia conscīe que est regnū
dei quod intra nos est hec bern· ¶ Vides quo-
modo uerum est q[uod] loquitur ueritas non fal-
lit quin centuplum reddat in hoc seculo et
non tantum semel s[ed] pluries et sepe aīe
sibi deuote adeo ut sic afficiat eam q[uod] nō solū
id quod reliquit s[ed] et totū mundū arbitretur ut ster-
cora ut sponsum lucrifacere possit Vnde ꝯs[ilium]·
Et nos itaqz si gustauerimus· sicut expti fructus
sp̄uales de reliquo nec estimabimus aliud p̄ncia
esse uelud quadaꝫ optima ebrietate futuroꝝ
concupita rapti Gustemus itaqz ut a tumul-
tu p̄nciū liberati etiam fruamur bonis eius
et leua· Cum ergo ꝓpter fidem xpi et p̄dicatoꝝ
euangelij omēs affectus carnis cōtempserint
atqz diuicias et seculi uoluptates isti centuplū
recipient Sensus iste est Cum carnalia p
saluatore dimiserit spiritalia recipiet que co-
paratoe et merito sui ita erunt quasi paruo nūo
centenarius nūs computetur Vnde et aug[ustinus] hoc
capitulum quod hic dicitur centuplū accipiet ex-
ponens quodāmo aplus ait quasi nichil habe-
tes et omnia possidentes centū eni p ipa
uniuersitate aliqn ponitur Vnde et Cirill[us]
Si domū quis dimittat recipiat mansiones
supernas si patrem· patre habebit celeste

ſi aliquis maius tercſcit in feruorem hunc recipiet
xpc. Cum dimiſit coniugem recipiet dñam
ſapiam a qua procreabit ſpirituales fratres
pro matre recipiet ecclīam celeſtem que ē mater
nra ut Cirillus. Eo loco etiam paucorum amicorum
carnaliū recipit multo plures amicos ſpūales et
pro paucis bonis tēporalibus recipit multa ſimi
illud actuū. erant illis omnia coīa. Unde in col-
lacōe abbatis abrahe. Manifeſtum eſt enim
eum qui aliud ſecularium uel affectuū uel
bonorum xpo ſuadente cotempſit a fratribus
atqz conſortibus ſponte ſui qui ei ſpūali
glutino colligantur centuplo graciorē cari-
tatem in hac uita recipere caritatem. Centuplum
etiam fratrum parentum ne recipiet quantitatem
quiſquis patris unius uel matris ſeu filiorū
pro xpi noīe caritate contempta in omni q̄
xpo deſeruiūt dilcōz ſincerīſſimam tranſit p̄
uno ſcilicet tot incipies habē patres fratres qz fer-
uenciore atqz preſtanciore ſibi affcōe deuin-
tos multiplicata etiam domorum atqz agrorum
poſſone ditabitur quiſquis una domo p̄ xpi
dilcōe relicta ī numina monaſteriorum habitacula
tamquam ppria poſſidebit in quacuqz orbis parte
uelud in ſue domus iure ſuccedens hec
abraham. ¶ Tercium primum ſubiungit cum
dicit et uitam etnam poſſidebit ſcilicet in fu-
turo unde aug. quia multū amat hoīes
uiuere in hac terra promiſſa eſt illis uita
et quia multum timent mori pmiſ-
ſa eſt illis etna ut ſufficere uiſum e huiac
īfirmitati ut diceretur habebis uitam etnam
Amen uitam etnam. Et ex eo noueris quantum
pro uita etna laborare debemus cū uide-
amus homines amatores pntis uite tpa-
lis atqz finiende ſic pro illa laborare ut qu
uenerit mortis metus q̄ q̄ pnt faciūt no
ut auferant ſed ut differant mortē ut aug.
Felix paupertas que recipit centuplū in
pnti et uitam etnam in futuro q̄ magna dz
ee xpi pauperibus conſolacō Unde bernh.
Centuplū inquit accipiet et uitam eternam

poſſidebit illud in uia hoc in patria illud
conſolacō laboris pntis hoc future felici-
tatis conſumacō eſt. Hic minimum opera-
rijs huius ſeculi ſolz cibus in ope mercedis
in fine dari. Hic militantibus et ſtipendia
miſtrantur pro neccitate tpris et nouiſſime do-
natiuū maius erogatur pro quantitate laboris
Hic et filijs iſrahel donec terram promiſſionis
intrarent intrarent in deſerto manna deffu-
it et ab eccīa poſt queſitum regni celeſtis
aduentū cottidianus panis cottidie petitur
in oracōe quia ipe ſaluator inſtituit hec bn.
¶ Conſidera ergo bene hanc retribucōm et gau-
de et gracias age deo qui te ad talem adduxit
negociacōm ut hic de uno lucreris centuplū
et nichilominus poſtea uitam etnam Et in hac
paradiſum ſepe ingredere quod conſequi
potis ex ſtudio oracōis et humilitate. Quid igitur
eſt inſanie q̄ homines ſimpla p̄ centupl.
et uita etna cunctantur relinquere. Cum itaqz
ſancti terrena omnia ut aurum et argentū ab-
icerent cor eorum reliquias ipſo cauſa queſtus
oſtendendo cognimus eos illa iudicare que hic
ſpreuerunt Unde ibi nos habemus ſanctū in
greco habetur agyos quod ſonat ſine terra
quia ſancti non terrenis dediti ſunt. Nec in
terra ſed in celis conuerſacōm habent. Et ideo
ad pedes aploꝝ aurum et argentū ponebatur
ex precepto eorum ut ſic ea docerent eſſe contep-
nenda. Imitemur ergo diſcipulos domini relin-
quendo diuicias et gloriam et omnia que ſunt
mundi quia ſic xpi precipue effecti ſunt mag-
ni Unde Criſo. Quid eſt quod magnos a-
poſtolos oſtendit pecuniarū cotemptus
glorie deſpectio ab omnibus uite huius nego-
cijs exceptio. Quia ſi non hec habuiſſent ſi ſer-
ui paſſionū eſſent et ſi decem mille mortu-
os ſuſcitaſſent non ſolum nulli pfeciſſet
ſed et ſeductores utiqz eſtimati eſſent. Ita uita
eſt que ubiqz fulget et ſpūs attrahit gra-
ciam ſig uero ſi non uigilauerimus obſunt
multociens hec igitur quibus facti ſunt ma-

gnum apostoli zelemur et ab universis desistentes vite huius negotiis apponamus nosmet ipsos Christo ut apostolorum consortes efficiamur hic et in futuro.

Domine Ihesu Christe da michi misero et indigno quod propter te et amorem tuum ac propter nomen tuum glorificandum divitias et delicias ac pompas et omnia que mundi sunt necnon et meipsum meosque omnia valeam relinquere omnibusque exclusis tibi soli adherere et pro modulo meo te sequi qualitercumque imitando vivendi ut te rectore te duce laqueos et insidias omnium inimicorum meorum visibilium et invisibilium merear evadere ac premia que relinquentibus omnia et te sequentibus promisisti misericorditer obtinere.

De denario diurno capitulum xxiii

Et quia non sufficiat predicta relinquere si homo torpore deficiat et non perseveret ideone quis torpeat cum bene cepit infert dominus et dicit Multi autem erunt primi novissimi et novissimi primi. Multi enim ascendunt et descendunt de statu in statum meliorem et peiorem. Multi prius fervidi postea torpent, multi prius frigidi subito inardescunt. Sunt enim multi qui opera perfectionis bene et fervet prae multis inchoant sed torpentes in progressu a divino amore tepescunt et in bonis operibus segnes fiunt et ab eis deficiunt vel in vicia funditus labuntur et cadunt et econverso aliqui tarde vel tepide inchoantes ita fervide et bene operantur quod meritis precedunt illos qui eos precedere videbantur. Et sic qui primi fuerunt inchoando fiunt novissimi vel nulli in perseverando vel qui fuerunt in primo et excellenti statu erunt in novissimo unde Iudam de apostolo in apostatam versum et latronem in crucis confessorem factum. Unde simile de Iudeis et gentibus econverso. Sunt et novissimi per humilitatem fiunt primi per gloriam et primi per superbiam fiunt novissimi per abiectionem finalem multi enim in seculo despecti in futuro sunt glorificandi et multi apud homines gloriosi in fine sunt dampnandi. Deinde hanc sententiam confirmat per similitudinem proponens parabolam in qua docet nos fugere otium et invitat ad laborem. Que parabola specialiter pertinebat ad discipulos qui continue laborare in agro domini precipue pertinet ad prelatos. Ut autem spiritualius appareat quid in parabola lateat attendenda sunt sex. Primo quia homo paterfamilias est deus pater qui homo dicitur non proprietate substantie sed pietatis affectu dicitur enim homo quia est humanus id est benignus mansuetus et misericors circa homines et dicitur paterfamilias per creationem et providentiam qui ita gubernat omnia sicut paterfamilias subditos in domo sua cuius familia est omnis creatura. Secundo quia operarii sunt predicatores et ceteri omnes recte viventes sed multi hodie tamquam verbarii et non operarii sunt qui dicunt et non faciunt. Tertio quia denarius est vita eterna operariis domini promissa. Quarto quia vinea allegorice est ecclesia secundum Gregorium moraliter anima secundum Basilium iustitia generalis secundum Crisostomum. Quinto quia hore sunt etates mundi vel etates hominis. Sexto quod procurator vinee est Christus secundum quod homo in quantum autem deus est paterfamilias cum patre quia unum cum patre. Dicit ergo. Simile est regnum celorum id est presens ecclesia vel iustorum vita homini patrifamilias id est deo universe creature et fit hic comparatio non tam persone ad personam quam negotii ad negotium et est sensus negotium quod fit in ecclesia presentis simile est negotio quod ab homine patrefamilias quandoque fit qui exiit per sui manifestationem et sue bonitatis diffusionem ut enim dicit Gregorius quando non cognoscitur in secreto est cum vero cognoscitur de occulto procedit ad notitiam eo ergo frequentius exiit quo amplius sui notitiam dedit. Primo mane id est in prima mundi etate scilicet ab Adam usque ad Noe conducere operarios id est iustos et fuerunt nomen suum aliis manifestantes in vineam suam id est in ecclesiam militantem cuius palmites sunt iusti a primo Abel usque ad ultimum